

V Bruseli 2. 10. 2013
COM(2013) 686 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Posilnenie základov inteligentnej regulácie – zlepšenie hodnotenia

1. ÚVOD

V rámci reakcie na potrebu neustáleho zlepšovania a posilňovania správy Európska komisia vypracovala politiku komplexnej inteligentnej regulácie zameranú na uľahčenie dosahovania cieľov verejnej politiky pri minimálnych nákladoch a zvýšenie pridanej hodnoty intervencie EÚ¹. Hodnotenie je kľúčovým nástrojom inteligentnej regulácie, ktorý Komisii pomáha posúdiť, či opatrenia EÚ skutočne prinášajú očakávané výsledky a zlepšujú v konečnom dôsledku podmienky pre európskych občanov a podniky a prispievajú ku globálnej úlohe EÚ.

Komisia vo svojom oznámení z roku 2012 o vhodnosti právnych predpisov EÚ² znovu potvrdila svoj záväzok, že zahnie „ako neoddeliteľnú a trvalú súčasť procesu tvorby politiky a programovania naprieč všetkými právnymi predpismi EÚ identifikáciu nadbytočných nákladov a oblastí, v ktorých sa dá zvýšiť efektívnosť.“ Lepšie postupy hodnotenia budú zohrávať kľúčovú úlohu pri realizácii tohto prísľubu.

Cieľom reforiem uvedených v tomto oznámení je aktualizovať systém hodnotenia Komisie na základe vývoja v politike inteligentnej regulácie a zvýšiť jeho transparentnosť a komplexnosť. Politiku EÚ je potrebné pravidelne a systematicky hodnotiť vrátane kritického posudzovania, či sú vhodné na daný účel, či prinášajú očakávané zmeny a zabráňujú nadbytočnému regulačnému zaťaženiu. Lepšie hodnotenie by malo prispieť k zlepšeniu získavania poznatkov a zvyšovaniu zodpovednosti a účasti zainteresovaných strán.

Z nedávnych konzultácií³ vyplynulo, že aj keď zainteresované strany podporujú všeobecnú koncepciu hodnotenia, vidia priestor na zlepšenie. Požadujú transparentnejší a dostupnejší systém hodnotenia s prehľadnejším plánovaním a konzistentnou analýzou, čo by im pomohlo pri poskytovaní relevantných informácií a spätnej väzby a umožnilo by im lepšie pochopiť, k čomu môže dôjsť po ukončení hodnotenia.

Na základe existujúcich osvedčených postupov hodnotenia v rámci Komisie a organizácií zaoberajúcich sa podobnou analýzou sú v tomto oznámení vymedzené hlavné oblasti, ktoré je potrebné zlepšiť a zmeny, o ktorých Komisia uvažuje s cieľom posilniť všetky aspekty hodnotiacich činností. Oznámenie je zamerané na retrospektívne hodnotenia. Revidované usmernenia na hodnotenie založené na návrhoch uvedených v tomto oznámení budú čoskoro predložené na verejnú konzultáciu.

---

¹ Slová intervencia a opatrenie sa v celom texte používajú ako zastrešujúci termín na opis širokej škály rôznych opatrení EÚ vrátane: opatrení súvisiacich s výdavkami a opatrení nesúvisiacich s výdavkami, právnych predpisov, obchodných dohôd atď.

² COM(2012) 746 final.

³ Zhrnutie odpovedí v rámci konzultácií so zainteresovanými stranami z roku 2012 o inteligentnej regulácii v EÚ, k dispozícii na:
http://ec.europa.eu/governance/better_regulation/smart_regulation/docs/sr_consultation_outcome2012_en.pdf.

2. HODNOTENIE V KOMISII: SÚČASNÝ STAV

Hodnotenie znamená viac než len posúdenie toho, čo sa stalo – zameriava sa aj na to, čo bolo príčinou zmeny a koľko by sa dalo logicky pripísať opatreniam EÚ. Hľadajú sa odpovede na otázky, ako napríklad:

- Boli ciele splnené? (Účinnosť)
- Boli príslušné náklady oprávnené vzhľadom na uskutočnené zmeny? (Efektívnosť)
- Dopĺňajú opatrenia iné opatrenia alebo existujú nejaké rozpory? (Súlady)
- Sú opatrenia EÚ ešte stále potrebné? (Relevantnosť)
- Dajú sa alebo dali by sa podobné zmeny dosiahnuť bez opatrení EÚ, alebo opatrenia EÚ majú význam? (Pridaná hodnota EÚ).

Pri posudzovaní, či, ako a prečo došlo k zmene počiatočnej situácie, sa v rámci hodnotenia získavajú dôkazy a informácie, ktoré prispievajú k diskusii o súčasnej realizácii a prípadných zmenách. Hodnotenie zohráva dôležitú úlohu v oblasti organizačného učenia, identifikácie a výmeny rôznych postupov. Umožňuje získavanie spätnej väzby od zainteresovaných strán a požiadaviek na zmenu. Dôkladným hodnotením sa identifikujú aj neplánované a nepredvídané dôsledky, ktoré je tiež potrebné zohľadniť. Uverejnením zistení z hodnotenia Komisia verejne preberá zodpovednosť za svoje opatrenia, potvrdzuje spôsob realizácie intervencie a vyzýva k poskytovaniu ďalšej spätnej väzby.

2.1. Dosiahnutý pokrok

Komisia má dlhoročné skúsenosti, pokiaľ ide o vyhodnocovanie jej výdavkových programov, a má povinnosť vyhodnotiť všetky svoje činnosti vrátane legislatívnych a iných nefinančných intervencií⁴. Zatiaľ čo v prípade plánovania a načasovania hodnotenia výdavkového programu sa často uplatňuje pomerne konzistentný a štandardný model, v prípade hodnotenia regulačných a iných politických opatrení sú postupy rozmanitejšie. Komisia bude odteraz postupovať v súlade so svojím záväzkom „najprv vyhodnotiť“⁵ a systematicky bude zabezpečovať, aby všetky významné návrhy na revíziu vychádzali z dôkladného hodnotenia realizácie existujúcich opatrení EÚ.

Kontroly vhodnosti⁶ sú komplexné hodnotenia politiky zahŕňajúce viac než jeden právny predpis. V rámci nich sa posudzuje, či regulačný rámec pre oblasť politiky je „vhodný na daný účel“ a ak nie je, čo by sa malo zmeniť. Vykonal sa pilotné kontroly vhodnosti, v rámci nich sa preverila koncepcia a získali sa cenné poznatky pre budúci vývoj. Na tomto základe

---

⁴ Pozri normu Komisie pre vnútornú kontrolu č. 14 dostupnú na:

http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/documents/control/sec_2007_1341_annexes_en.pdf nariadenie o rozpočtových pravidlách Komisie a jeho vykonávacie pravidlá:

http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/regulations/regulations_en.cfm

⁵ KOM (2010) 543 v konečnom znení

⁶ V rámci tohto textu vždy, keď sa uvádza hodnotenie, rovnako by sa mohol použiť pojem kontrola vhodnosti. Pojem kontrola vhodnosti bol zavedený v oznámení KOM (2010) 543 v konečnom znení.

boli navrhnuté nové kontroly vhodnosti, ktoré sa začali v rôznych útvaroch Komisie. V oznámení REFIT⁷ sa uvádza, že sa plánujú ďalšie kontroly vhodnosti.

V správe výboru pre posudzovanie vplyvu (IAB) za rok 2012⁸ sa uvádza, že „značný počet posudzovaní vplyvu nezahŕňal výsledky z hodnotení *ex post*“. Komisia plánuje v budúcich hodnoteniach (posúdeniach vplyvu) v plnom rozsahu využívať dostupné výsledky z retrospektívnych hodnotení. Výbor pre posudzovanie vplyvu sa zaviazal overovať, či takéto hodnotenie bolo vykonané a či boli v každom príslušnom posúdení vplyvu použité jeho závery. Odporučil tiež ďalšie posilnenie identifikácie v rámci posudzovaní vplyvov budúceho hodnotenia a požiadaviek na monitorovanie. Komisia bude pri svojich následných opatreniach vychádzať z posúdení vplyvu realizácie prijatých opatrení, čím sa dokončí cyklus hodnotenia a posudzovania.

2.2. Súčasná organizácia

V rámci Komisie sú zavedené štruktúry, ktoré realizujú hodnotenie. Organizačný rámec Komisie na hodnotenie je decentralizovaný. Jednotlivé generálne riaditeľstvá sú zodpovedné za hodnotenie svojich činností a môžu svoje útvary zodpovedné za hodnotenia štruktúrovať tak, aby zohľadňovali potreby a požiadavky generálneho riaditeľstva. Útvary zodpovedné za hodnotenie slúžia na koordinovanie a podporu hodnotiacich činností generálneho riaditeľstva a podporu dobre podloženého a objektívneho charakteru hodnotenia. Generálny sekretariát je zodpovedný za podporné opatrenia vrátane poskytovania usmernení⁹ a za zabezpečenie dodržiavania noriem hodnotenia¹⁰.

Prevažná väčšina hodnotení sa zabezpečuje externe, t. j. Komisia najíma konzultantov, aby zhromaždili a analyzovali relevantné údaje a odpovedali na súbor „hodnotiacich otázok“. Jednotlivé hodnotenia sledujú riadiace skupiny, ktoré poskytujú usmernenie a podporu pri hodnoteniach a podieľajú sa na zabezpečení ich kvality.

Normy hodnotenia Komisie sú komplexné a podobné tým, ktoré uplatňujú iné porovnateľné medzinárodné organizácie. Vzťahujú sa na celý proces hodnotenia: od zabezpečenia zdrojov, organizácie a plánovania hodnotiacich činností cez navrhovanie a vykonávanie až po šírenie a využívanie hodnotení. Ukladajú Komisii vykonávať vysoko kvalitné hodnotenia, ktoré prispievajú k lepšej regulácii, ako aj lepšej integrácii zistení z hodnotení do cyklu strategického plánovania a programovania Komisie.

---

⁷ K dispozícii na: <http://ec.europa.eu/smart-regulation/better-regulation/key-docs-en.htm>.

⁸ K dispozícii na <http://ec.europa.eu/governance/impact/key-docs/docs/iab-report-2012-en-final.pdf>.

⁹ Evaluating EU Activities: a practical guide for the Commission services (Hodnotenie činností EÚ: praktické usmernenie pre útvary Komisie) (2004).

¹⁰ Pôvodne uverejnené v prílohe A usmernení z roku 2004 a aktualizované v oznámení Komisie „Reakcia na strategické potreby: Posilnenie využívania hodnotenia“ – SEK(2007) 213.

3. HYBNÉ SILY ZMENY

Súčasnú postupy hodnotenia by sa mali zlepšiť z týchto dôvodov:

3.1. Zahrnutie kultúry založenej na zásade „najprv vyhodnotiť“ a zlepšovanie kvality

Môžu sa vyskytnúť tendencie smerom k zameraniu na budúcnosť a na nové iniciatívy. Zmeny sú však nákladné a ich zavádzanie si vyžaduje čas. Tieto zmeny musia byť teda odôvodnené a je potrebné venovať viac pozornosti pohľadu do minulosti predtým, ako sa vykročí smerom do budúcnosti. Je potrebné potvrdiť, aké miesto zastáva hodnotenie v rámci na opatrenia EÚ, vyčleniť primerané zdroje a zabezpečiť, aby sa hodnotenia vykonali pred navrhnutím ďalších opatrení alebo zmien.

Je potrebné posilniť väzbu medzi hodnotením a posúdením vplyvu. Mala by vytvárať nekonečnú slučku: kvalita prípravy venovanej intervencii (t. j. posúdenie vplyvu) by mala vplývať na dobré hodnotenie, dobré posúdenia vplyvu by mali čerpať z poznatkov z hodnotení, v rámci ktorých by sa mali identifikovať problémy, nedostatky, výzvy a úspechy.

Aj keď hodnotenia často predstavujú súčasný stav, v niektorých prípadoch chýba vhodná analýza toho, z akého dôvodu sa niečo stalo, či možno určité zmeny pripísať opatreniam EÚ a do akej miery zmena splnila všetky počiatočné očakávania. Napriek záväzku na tvorbu politiky založenej na dôkazoch hodnotenia nie sú vždy podložené dostatočnými údajmi a stanoviskami zainteresovaných strán. Komisia je často odkázaná na údaje, ktoré poskytli členské štáty. Väčšiu pozornosť je potrebné venovať medzi samostatného procesu hodnotenia a tomu, ako to vplýva na schopnosť dospieť k solídnym záverom. Ďalšia pozornosť by sa mohla tiež venovať rizikám, ktorým je potrebné čeliť, a ich možnému vplyvu na celkový úspech opatrení EÚ.

Hodnotenie často začína predpokladom, že opatrenie EÚ bude pokračovať a že sa uskutočnia zmeny. Niektoré hodnotenia sa dostatočne nezameriavajú na problémy a ťažkosti, ktoré sa vyskytli, čo je v určitom zmysle dôležitejšie než podporovanie toho, čo funguje. Hlavným cieľom hodnotenia by malo byť kritické úsilie zamerané na zlepšenie realizácie, čo znamená skúmať nielen nesprávne, ale aj správne postupy poskytujúce rozsiahle a objektívne dôkazy pre prijímanie rozhodnutí o tom, či by opatrenia na úrovni EÚ mali pokračovať v tej forme ako doteraz, či sa majú zmeniť alebo dokonca ukončiť. Z kontroly programu regulačnej vhodnosti a efektívnosti (REFIT)¹¹ vyplynulo, že sa dosiahol určitý pokrok, stále je však priestor na zlepšenie. Viac by sa dalo urobiť v súvislosti s kritickým skúmaním súčasného stavu a so zlepšením riadenia *acquis* EÚ.

3.2. Potreba aktualizovať a zlepšiť konzistentnosť prístupu

Súčasnú usmernenia na hodnotenie je potrebné aktualizovať, aby odrážali najnovší vývoj v politike inteligentnej regulácie a štandardizovali minimálne postupy v rámci Komisie.

V priebehu času sa prejavovali konzistentné aj odlišné trendy v postupoch generálnych riaditeľstiev v rámci vývoja s cieľom prispôbiť sa novým požiadavkám a vývoju, ako aj charakteru jednotlivých oblastí politiky. Viedlo to k rozdielom v plánovaní, rozsahu, metóde, obsahu a konečnej kvalite hodnotení. Nie všetky právne predpisy EÚ obsahujú jasný záväzok

¹¹ Prvé výsledky sú uvedené v pracovnom dokumente útvarov Komisie SWD (2013) 401 final.

vykonať budúce retrospektívne hodnotenie naplánované reálne tak, aby boli k dispozícii potrebné údaje a informácie.

Je tu značný priestor na zlepšenie dlhodobého plánovania, väčšiu mieru transparentnosti a včasného varovania a predvídateľnosti, pokiaľ ide o charakter a načasovanie hodnotenia. Plánovanie je prvý a zásadný krok v každom hodnotiacom procese – zlé plánovanie môže viesť k tomu, že výsledky hodnotenia nebudú včas k dispozícii, k obmedzeniu informácií a dôkazov dostupných pre tvorbu politiky. Lepšie včasné plánovanie je obzvlášť potrebné, ak má hodnotenie zohrávať úlohu v cykle inteligentnej regulácie a poskytovať presvedčivé a včasné východisko na posúdenie, či sú potrebné ďalšie opatrenia. V súčasnej dobe sa oblasť pôsobnosti a rozsah takéhoto plánovania medzi útvarmi Komisie líši a nie vždy je jasné, ako sa určujú priority. Súvislosť medzi realizáciou existujúcich opatrení a navrhovanými možnosťami zmeny nie je vždy jasná. Včasné poskytovanie vstupov je podľa zainteresovaných strán a externých strán náročné.

Rozhodovanie o tom, kedy vykonať vyhodnotenie, môže byť ťažké. Často je potrebné prijať kompromisy podľa toho, kedy budú dostupné výsledky hodnotenia (tak, aby ich bolo možné použiť v rámci rozhodovacieho procesu) a kedy bude k dispozícii príslušný objem údajov (potrebný na zaistenie rozsiahlej dôkazovej základne a vykonanie analýzy). Jednotlivé politiky si vyžadujú rôzny čas na realizáciu požadovaných zmien, v dôsledku čoho vznikajú problémy s dostupnosťou údajov a sťažuje sa tým štandardizovanie času hodnotenia. Takéto obmedzenia je potrebné vziať do úvahy pri vypracovávaní ustanovení týkajúcich sa hodnotenia alebo kontroly a pri prvom plánovaní hodnotení.

Okrem všetkých dostupných štatistických dôkazov mnoho dôležitých informácií potrebných na uskutočnenie kvalitného hodnotenia pochádza od zainteresovaných strán a subjektov, ktoré sú (priamo alebo nepriamo) ovplyvnené a ktorých každodenný život sa môže zmeniť v dôsledku politik EÚ a následných opatrení členských štátov. Tieto zainteresované strany majú užitočný prehľad informácií o tom, čo sa v skutočnosti práve deje – napriek tomu často v dôsledku chýbajúceho predchádzajúceho upozornenia je pre ne náročné poskytnúť vstupné údaje včas a dobre organizovaným spôsobom.

3.3. Zabezpečenie kvality a posúdenie kvality

Potrebné je zabezpečiť jasný a spoločný proces kontroly, aby sa hodnotenia, ktoré vykonáva Komisia, uskutočňovali na primerane vysokej úrovni, aby sa prijal dostatočne kritický prístup a aby neboli neobjektívne (nezávislé).

Zabezpečenie kvality v súčasnej dobe vykonáva útvar generálneho riaditeľstva zodpovedný za hodnotenie a/alebo riadiaca skupina. Niekedy generálne riaditeľstvá čerpajú zo širšej skupiny zdrojov, napríklad zapojením externých zainteresovaných strán do riadiacich skupín alebo zapojením akademických pracovníkov do zabezpečenia kvality daného hodnotenia.

V súlade s normami hodnotenia riadiaca skupina spoločne uskutočňuje (spolu s úradníkmi, ktorí riadia hodnotenie) posúdenie kvality záverečnej hodnotiacej správy. Pri tomto posudzovaní kvality by sa mal kriticky posúdiť uskutočnený proces hodnotenia, použité informačné zdroje, uskutočnená analýza a vyvedené závery. Posúdenie kvality sa nie vždy zverejňuje, na rozdiel od stanovísk výboru pre posudzovanie vplyvu, ktoré sa systematicky sprístupňujú spolu s konečným hodnotením vplyvu a každým súvisiacim návrhom Komisie.

4. KONCEPCIA NOVÉHO PRÍSTUPU

Zlepšenia uvedené ďalej vychádzajú z existujúcich základov a osvedčených postupov a ich cieľom je posilniť hodnotenie v Komisii.

4.1. Zlepšenie konzistencie a zrozumiteľnosti: poskytnutie spoločnej definície a spoločného procesu

V nových usmerneniach sa bude uvádzať a vymedzovať, čo znamená dôkladné hodnotenie a budú sa v nich uvádzať aj ukazovatele týkajúce sa toho, čo by dobrá hodnotiacia správa mohla obsahovať. Zodpovedajúca úroveň (primeranej) analýzy sa vymedzuje na základe politického významu, komplexnosti opatrení EÚ a ich fázy v rámci politického cyklu. Na strategické riadenie štúdií, preskúmaní a posúdení bude potrebné vynaložiť veľké úsilie s cieľom optimalizovať využívanie zdrojov a zabezpečiť, aby prispievali do hodnotiaceho rámca, ktorý zabezpečuje včasné a relevantné príspevky do procesu rozhodovania. V rámci Komisie by nové vymedzenie hodnotenia mohlo znietť: kritické, na dôkazoch založené posúdenie toho, či opatrenie(-a) EÚ splnilo(-i) požiadavky, na uspokojenie ktorých bolo(-i) zamerané a skutočne dosiahlo(-i) účinky, ktoré sa od neho(-ich) očakávali. Pôjde nad rámec posúdenia toho, či sa niečo stalo alebo nestalo a posúdi sa kauzalita – či opatrenie prijaté danou stranou zmenilo správanie a viedlo k očakávaným zmenám a/alebo iný neplánovaným zmenám.

Všetky hodnotenia by mali posúdiť, či sú opatrenia EÚ účinné, efektívne, relevantné, či sú v súlade s inými opatreniami a či majú pridanú hodnotu EÚ, alebo by mali odôvodniť, prečo tomu tak nie je.

Aj keď každé hodnotenie musí byť prispôbené potrebám daného súboru okolností, prvky spoločného procesu možno stále aplikovať na širokú škálu opatrení EÚ (napr. pomocou štandardných šablón pre hlavné fázy hodnotenia¹²).

4.2. Zahrnutie kontrol vhodnosti¹³

Kontroly vhodnosti podliehajú príslušným normám hodnotenia a usmerneniam. Ich cieľom je identifikovať nadmerné administratívne/regulačné zaťaženie, prekrývanie, nedostatky, nezrovnalosti a/alebo zastarané opatrenia, ktoré sa môžu v priebehu času objaviť, začať diskusie o účinnosti, efektívnosti, relevantnosti, súlade a pridanej hodnote EÚ v súvislosti s opatreniami, ktoré sa posudzujú.

V porovnaní s hodnotením jednotlivého opatrenia by kontroly vhodnosti mali byť zamerané skôr na skupiny opatrení, ktoré slúžia na podobné alebo prekrývajúce sa ciele, než na jednotlivé a samostatné aspekty bez súvisu alebo vzájomného vzťahu. Nemali by sa používať len na vyplnenie medzier vo vykonávaných hodnoteniach pred jednotlivým opatrením a mali by teda poskytovať komplexnejší obraz, ako by sa dal získať kombinovaním viacerých samostatných hodnotení jednotlivých opatrení.

---

¹² Mohli by k nim patriť mandát na hodnotenie, záverečná správa z hodnotenia a posúdenie kvality záverečnej správy z hodnotenia.

¹³ Doteraz Komisia ukončila 3 pilotné kontroly vhodnosti a ďalšie 2 prebiehajú. V oznámení REFIT sa predpokladá zavedenie viacerých takýchto kontrol, keďže tento nástroj sa stáva etablovanou súčasťou politiky hodnotenia Komisie.

Pilotné kontroly preukázali, že takáto investícia môže predstavovať nákladovo efektívny spôsob zhromažďovania dôkazov pre lepšiu tvorbu politiky. Ďalšie využitie kontrol vhodnosti môže pomôcť pri identifikácii kumulatívnych vplyvov opatrení EÚ a možností na zjednodušenie a zníženie administratívnej záťaže.

4.3. Podporovanie kultúry hodnotenia

Na dokončenie cyklu inteligentnej regulácie v praxi a na zabezpečenie včasného využitia výsledkov hodnotenia v rámci procesu tvorby politik je potrebný ďalší posun v oblasti kultúry hodnotenia. Dobrá politika musí byť založená na presvedčivých dôkazoch a hodnotenie môže byť v tomto smere mimoriadne prínosné. Zásada „najprv vyhodnotiť“ by sa mala ďalej podporovať.

Na organizáciu hodnotenia sa musia vyhradiť potrebné zdroje a musí sa zabezpečiť zapojenie všetkých úrovní riadenia a väčšia zodpovednosť v rámci generálneho riaditeľstva, pokiaľ ide o konečné výsledky hodnotenia. Hodnotenie sa musí stať plne integrovanou súčasťou cyklu tvorby politiky a je potrebné jasne uznať významnú a potrebnú úlohu, ktorú zohrávajú jeho zistenia a závery pri posudzovaní potreby každého potenciálneho budúceho opatrenia.

Bez ohľadu na to, či hodnotenie vykonali útvary Komisie alebo externý dodávateľ, by útvary Komisie zodpovedné za hodnotenie mali na účely zvýšenia zodpovednosti zverejniť svoje analýzy a plánované následné opatrenia.

4.4. Plánovanie

Vychádzajúc z mapovania programu regulačnej vhodnosti a efektívnosti (REFIT) by sa proces plánovania mal zjednodušiť a všetky generálne riaditeľstvá by mali pripraviť orientačné priebežné plány hodnotenia na obdobie piatich rokov, ktoré by sa mali každoročne aktualizovať. Plánovanie by malo mať jasnú súvislosť s jednotlivými záväzkami už prijatými na hodnotenie a určenie rozsahu hodnotenia očakávaného v rámci každej položky v pláne¹⁴.

Plánovanie a koncepciu hodnotenia je potrebné na začiatku opatrenia alebo po zásadnej zmene starostlivo posúdiť a pripraviť¹⁵. Keďže každé opatrenie má iný životný cyklus, starostlivejšie by sa mala posúdiť fáza realizácie a pravdepodobná dostupnosť údajov v danom čase, aby bolo možné zabezpečiť včasnejší príspevok do rozhodovania¹⁶.

Rámeč monitorovania a zhromažďovania údajov musí byť stanovený od začiatku opatrenia¹⁷ tak, aby v čase hodnotenia boli najužitočnejšie informácie ľahko dostupné. V tomto rámci by sa tiež malo uviesť, kde sa očakáva pomoc orgánov členských štátov pri zhromažďovaní údajov, monitorovaní a hodnotení. Pozornosť je potrebné venovať počiatočnej kontrole

---

¹⁴ Komisia plánuje predložiť predstavu o kontexte, načasovaní a organizácii práce v oblasti podávania správ a hodnotenia, ktorá sa má vykonávať od budúceho roka v súvislosti s výdavkovými programami v tohtoročnej správe podľa článku 318 Zmluvy o fungovaní EÚ.

¹⁵ V záverečnej fáze hodnotenia vplyvu sa stanovuje program navrhovaného budúceho hodnotenia a monitorovania.

¹⁶ Toto sa uvádza aj v správe výboru IAB za rok 2011.

¹⁷ Takéto kroky by sa spravidla mali stanoviť v priebehu procesu posudzovania vplyvu.

realizácie opatrenia so zreteľom na stanovenie priorít a harmonogram primeraného hodnotenia na základe počiatočnej identifikácie realizácie a súvisiacich úrovní rizika.

V zásade by všetky generálne riaditeľstvá pre politiky a programy mali každý rok vykonať aspoň jedno hodnotenie alebo jednu kontrolu vhodnosti.

Na zlepšenie transparentnosti by plánovanie hodnotenia malo byť verejne dostupné na centrálnej webovej stránke a pripojené k plánu riadenia generálneho riaditeľstva.

4.5. Správna voľba koncepcie: realizácia relevantnejších, dôkladnejších a prísnejších hodnotení

Koncepcia hodnotenia by mala byť náležitá a reálna, pokiaľ ide o to, čo možno hodnotiť v danom okamihu a mal by sa zvoliť prístup, ktorý umožňuje maximálne využitie bežne dostupných dôkazov. Na začiatku procesu by sa mal jasne definovať rozsah a účel hodnotenia. Bude sa analyzovať stanovenie cieľov hodnotenia a potvrdenie týchto piatich hlavných hodnotiacich kritérií (efektivita, účinnosť, relevantnosť, súlad, pridaná hodnota EÚ) alebo vo výnimočných prípadoch sa vysvetlí, prečo kritériá neboli splnené. Pozornosť by sa mala venovať tomu, ako najlepšie analyzovať ďalšie dôležité prvky relevantné pre danú oblasť politiky alebo činnosť, ako napr. konkurencieschopnosť (vrátane medzinárodnej konkurencieschopnosti) a náklady na realizáciu so zreteľom na možné obmedzenia v súvislosti s metodikou a údajmi.

Od začiatku procesu by malo byť jasné, ako sa hodnotenie bude vykonávať a uplatňovať. Zhrnutie takéhoto plánovania by malo byť verejne dostupné v mandáte na hodnotenie; plánovaný rozsah, účel a harmonogram hodnotenia budú tak transparentnejšie a prístupnejšie pre všetky zainteresované strany vo všetkých fázach tohto procesu. V prípade zapojenia externých subdodávateľov by sa referenčný rámec ich práce mal centrálnie zverejniť na rovnakej webovej stránke ako mandát na hodnotenie. Zvýšila by sa tým transparentnosť a dostupnosť procesu hodnotenia, čo by uľahčilo získanie včasných príspevkov od zúčastnených strán.

Výsledky hodnotenia a predbežné posúdenie je potrebné oznámiť všetkým zainteresovaným stranám a aktívne prediskutovať a predebatovať. Útvary Komisie poverené hodnotením by mali vytýčiť svoje následné opatrenia do šiestich mesiacov od dokončenia záverečnej hodnotiacej správy. Užitočné by bolo poskytovať vrcholovému manažmentu pravidelné aktualizácie následných opatrení.

V rámci hodnotenia by konzultácie mali byť v súlade s minimálnymi normami Komisie pre konzultácie. V súlade s dodržiavaním týchto noriem by sa v jednotlivých prípadoch malo stanoviť konkrétne načasovanie a metóda konzultácie so zreteľom na potrebu proporcionality.

Väčší dôraz je potrebné klásť na prípravy realizácie opatrení prijatých na úrovni EÚ v členských štátoch. Tak ako Komisia zverejňuje plány realizácie s cieľom pomôcť a podporovať členské štáty v ich procese transpozície, väčšia pozornosť by sa mala tiež venovať včasnej príprave monitorovacích a hodnotiacich rámcov na základe prijatých právnych predpisov alebo na základe opatrenia. Uľahčiť by to mali už vykonané práce vo fáze posudzovania vplyvu. V budúcnosti by každý návrh Komisie na akúkoľvek významnú zmenu mal byť v pláne realizácie doplnený hodnotiacim rámcom, ktorý obsahuje ciele a ukazovatele opatrenia a navrhované plánovanie monitorovania a hodnotenia výsledkov opatrenia.

4.6. Stavanie na kvalite a príprava škály kontrolných mechanizmov

Úloha riadiacej skupiny by mala spočívať v ďalšom zlepšovaní procesu a obsahu hodnotení. Dohľadom nad minimálnym súborom povinných úloh by riadiaca skupina mala výrazne prispieť ku kvalite hodnotenia. Mala by zohrávať dôležitú úlohu aj pri zabezpečovaní dôkladného hodnotenia – zapojením technických a operačných expertov a ďalších strán zo súvisiacej politiky zastupujúcich široké spektrum názorov a vplyvov. Malo by to prispieť k posúdeniu kvality.

Uverejňovať by sa mala minimálne záverečná správa a informácie o dokončených hodnoteniach by mali byť sprístupnené prostredníctvom internetovej stránky EU Bookshop spolu s mandátom na hodnotenie a posúdením kvality. Táto rozsiahlejšia distribúcia by mala všetkým zúčastneným stranám uľahčiť kontrolovanie celého procesu od začiatku do konca.

Ďalšie iniciatívy, ktoré by mohli prispieť k zlepšeniu kvality výsledkov hodnotenia, by sa mohli uskutočňovať na *ad hoc* báze. Návrhy zahŕňajú: využívanie akademických panelov, každoročné preskúmanie (náhodného) výberu dokončených hodnotení s cieľom identifikovať osvedčené postupy a všeobecné zlepšenia, prezentácie hodnotení v pracovných skupinách Rady a parlamentných výboroch atď.

Komisia bude aj naďalej hľadať ďalšie spôsoby, ako spolupracovať so zainteresovanými stranami a národnými/regionálnymi vládami, s cieľom výmeny skúseností a získavania poznatkov z jednotlivých hodnotiacich systémov. Konkrétne skupina na vysokej úrovni pre lepšiu reguláciu pomáha Komisii hľadaním pilotných možností na rozvíjanie a testovanie prístupov k „spoločným hodnoteniam“ s členskými štátmi a lepším spôsobom na výmenu dostupných údajov a osvedčených postupov.

5. SPOLOČNÁ ZODPOVEDNOSŤ

Za hodnotenie nenesie zodpovednosť len Komisia. Členské štáty požadujú tvorbu politiky založenú na dôkazoch a v tejto súvislosti musia vykonávať svoje povinnosti, najmä v oblasti poskytovania potrebných údajov. Mali by tiež urobiť viac pre hodnotenie a výmenu svojich skúseností s vykonávaním právnych predpisov EÚ alebo prispievaním k opatreniam EÚ. V tejto súvislosti sa Komisia bude usilovať zabezpečiť, aby jej navrhované požiadavky na monitorovanie boli čo najefektívnejšie a aby sa čo najviac zjednodušili, čím by sa minimalizovala administratívna záťaž.

Lepšia regulácia je zakotvená v medziinštitucionálnych dohodách medzi Európskou komisiou, Európskym parlamentom a Radou. V medziinštitucionálnej dohode o lepšej tvorbe práva z roku 2003¹⁸ sa stanovuje globálna stratégia pre lepšiu tvorbu právnych predpisov v priebehu celého legislatívneho procesu EÚ. Ďalším zlepšením vzájomnej spolupráce a úzkou spolupracou na zabezpečení, aby prijaté požiadavky na hodnotenie a monitorovanie boli jasné, podrobné a efektívne a plne zodpovedali cieľom konečného návrhu, by tieto tri inštitúcie výrazne zlepšili vedomostnú základňu subjektov s rozhodovacou právomocou. Komisia vyzýva ostatné inštitúcie, aby aktívne diskutovali o výsledkoch hodnotení

---

¹⁸ Ú. v. EÚ C 321, 31.12.2003, s. 1.

v pracovných skupinách Rady a parlamentných výboroch a aby podporovali medziinštitucionálnu kultúru hodnotenia počas celého cyklu.

6. BUDÚCNOSŤ HODNOTENIA V KOMISII

Európska komisia sa zaväzuje poskytnúť primeraný a spoľahlivý systém hodnotenia ako súčasť svojho cyklu inteligentnej regulácie. Zásadná je dôkladná a užitočná analýza kriticky posudzujúca výsledky intervencie EÚ. Poznatky z minulých skúseností, identifikácia najúčinnějších a najefektívnejších spôsobov fungovania a rozvoj flexibilného a primeraného prístupu k analýze takýchto opatrení prispievajú k zvyšovaniu zodpovednosti a posilňovaniu intervencie EÚ zosúladením opatrení s prioritnými potrebami a dosahovaním potrebných vysoko kvalitných výsledkov.